

BALTIJOS ASAMBLĖJOS 34-OSIOS SESIJOS REZOLIUCIJA

Baltijos Asamblėja,

susirinkusi į 34-ąją sesiją 2015 m. lapkričio 19–20 dienomis Vilniuje, Lietuvos Respublikoje;

aptarusi Europos saugumo vidaus ir išorės aspektus, Baltijos valstybių bendradarbiavimą, pasiekimus įgyvendinant bendrus regioninius projektus transporto ir infrastruktūros srityje, bendradarbiavimą kibernetinio saugumo ir kibernetinės gynybos srityse, Partnerystės susitarimo dėl bendro vaistų ir medicinos prietaisų pirkimo bei centralizuotai įsigytų vaistų ir medicinos prietaisų skolinimo vykdymą ir kitų bendrų sveikatos apsaugos projektų įgyvendinimą, taip pat su Baltijos valstybių ekonominiu bendradarbiavimu susijusius klausimus;

pabrėždama, kad Baltijos valstybės turi bendras vertybes, siekius ir interesus ir yra tvirtai įsipareigojusios ieškoti bendrų sprendimų dėl regiono iššūkių ir problemų, ir **tikėdama**, kad Baltijos valstybių stiprybė slypi jų vienybėje;

pripažindama, kad Baltijos valstybės turi ir toliau kartu ugdyti saugią regiono politinę, ekonominę, socialinę, švietimo ir mokslo bendruomenę;

vertindama bendradarbiavimą su Baltijos Ministrų Taryba įgyvendinant Baltijos Asamblėjos rekomendacijas Lietuvos pirmininkavimo metu;

dėl bendradarbiavimo saugumo ir gynybos srityse:

labai vertindama NATO aukščiausiojo lygio susitikime Velse priimtus sprendimus ir pažangą, padarytą juos įgyvendinant, taip pat Pasirengimo veikslių planą;

palankiai vertindama pozityvų Baltijos valstybių bendradarbiavimą gynybos srityje ir **pabrėždama** būtinybę toliau stiprinti bendradarbiavimą, kad Baltijos valstybių balsas saugumo klausimais būtų girdimas daug aiškiau;

reikšdama susirūpinimą dėl padidėjusios terorizmo grėsmės ir saugumo aplinkos pokyčių regione po Rusijos įvykdyto neteisėto Krymo prijungimo ir agresijos Rytų Ukrainoje ir **dar kartą patvirtindama** ryžtingą paramą nepriklausomai, taikiai ir klestinčiai Ukrainai bei jos teritorijos vientisumui pagal tarptautiniu mastu pripažintą sieną;

reikšdama susirūpinimą dėl stiprėjančio terorizmo ir kintančios saugumo padėties Europos Sąjungoje;

pažymėdama, kad kariniais veiksmais, prievarta ir kaimynų bauginimais Rusija tebekelia iššūkius Europos ir transatlantiniam saugumui,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos parlamentus ir vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

– skirti ir išlaikyti 2 procentus BVP gynybai, taip prisidedant prie stiprios kolektyvinės NATO gynybos ir patvirtinant įsipareigojimą plėtoti nacionalinius gynybos pajėgumus;

– veikti siekiant likviduoti teroristų grupes ir prireikus bendradarbiaujant su mūsų sąjungininkais dalyvauti antžeminėse operacijose Sirijoje, Libijoje ir Irake;

– suvienyti pastangas įsigyjant svarbių gynybos priemonių, tarp jų oro gynybos sistemų;

– plėtoti bendradarbiavimą stiprinant Europos Sąjungos rytų sienos apsaugą ir parengti tam reikalingas bendras priemones;

– plėtoti ir įgyvendinti bendras priemones prieš Rusijos propagandą, aktyviau informuoti visuomenę apie išorės jėgų pradėtas dezinformacijos kampanijas ir taip mažinti mūsų šalių visuomenės pažeidžiamumą (viena iš priemonių – civilinės gynybos kurso įtraukimas į mokyklų ugdymo programas);

– pradėti ekspertų derybas dėl bendrų pirkimų karinėje srityje, ypač daug dėmesio skiriant būtiniams teisės aktų pakeitimams, ir 2016 m. birželio mėn. paskelbti ataskaitą dėl derybų išvadų;

dėl bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje:

vadovaudamasi Baltijos Asamblėjos 32-osios ir 33-iosios sesijų rezoliucijų nuostatomis dėl kovos su elektroniniais nusikaltimais ir tvirtesnio bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje, taip pat Baltijos Asamblėjos ir Baltijos Ministrų Tarybos bendradarbiavimo 2014 m. prioritetais dėl informacinių technologijų politikos stiprinimo ir bendradarbiavimo 2015 m. prioritetais dėl informacinio saugumo Baltijos valstybėse gerinimo;

pripažindama interneto laisvę kaip pagrindinę laisvę Europos valstybių teisę ir laisvos kibernetinės erdvės apsaugą, kuri apibrėžta 2001 m. Budapešto Konvencijoje dėl elektroninių nusikaltimų. Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos Standartizacijos asamblėja 2012 m. pristatė elektroninį saugumą kaip pasaulinės politikos sritį (Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos rezoliucija 58/199 dėl pasaulinės kibernetinio saugumo kultūros sukūrimo ir ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros objektų apsaugos) ir paprašė Jungtinių Tautų Organizacijos valstybes nares bendradarbiauti siekiant įgyvendinti Tarptautinės telekomunikacijų sąjungos generalinio sekretoriaus numatytas užduotis pasaulio kibernetinio saugumo srityje;

suprasdama, kad bendrą Baltijos valstybių poziciją kibernetinio saugumo klausimais regiono ir pasauliniu mastu galima pasiekti tik tinkamai paskirsčius išteklius ypač reikalingam

personalui mokyti. Novatoriškos veiklą pradedančios įmonės klesti nemokamoje interneto aplinkoje, vis labiau integruotoje Baltijos valstybių informacinių technologijų rinkoje, todėl Baltijos Asamblėja palankiai vertina Lietuvos ir Latvijos pastangas didinti išlaidas gynybai pagal politines nuostatas, dėl kurių buvo susitarta anksčiau;

pabrėždama, kad Estijai atlaikius kibernetinę ataką 2007 m., o Lietuvai susidūrus su DDOS tipo kibernetinėmis atakomis pirmininkavimo Europos Sąjungos Tarybai metu, Baltijos valstybių institucijų galimybės aptikti, analizuoti kibernetinius nusikaltimus ir užkirsti jiems kelią padidėjo. Dabar Baltijos valstybės turi savo kibernetinio saugumo strategijas, bet tarpusavyje suderinamų standartų ir valstybinių veiksmų planų įgyvendinimas kuriant bendras saugumo technologijas tebėra tos sritys, kuriose turi būti aktyviai bendradarbiaujama;

pabrėždama, kad yra svarbu tobulinti nacionalines teisės sistemas kibernetinio saugumo klausimais, plėtoti tarptautinį bendradarbiavimą ir didinti informuotumą, naudojant geriausią valdymo praktiką ir patirtį, gautą NATO Bendros kibernetinės gynybos mokymo centre Taline;

ypač vertindama 2015 m. lapkričio 4 d. elektroniniu būdu pasirašytą Estijos Respublikos ekonomikos reikalų ir ryšių ministerijos, Latvijos Respublikos gynybos ministerijos ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijos susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos parlamentus ir vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

- įgyvendinti elektroninio parašo tarp trijų valstybių galimybę;
- vykdant bendrus pirkimus atnaujinti techninę įrangą;
- koordinuoti kibernetiniam saugumui skirtų išteklių paskirstymą gynybos biudžete;
- sekti Estijos pavyzdžiu ir pradinio ugdymo mokyklose nuo pirmos klasės pradėti mokyti programavimo pagrindų;
- stiprinti trijų valstybių kibernetinio saugumo savanorių darbuotojų bendradarbiavimą;
- sukurti bendrą Baltijos valstybių informacinių technologijų studijų programą, siekiant trijose valstybėse panaudoti išteklius ir rengti geriausius ekspertus valstybės tarnyboje, policijoje ir kariuomenėje;

dėl bendradarbiavimo energetikos srityje:

pabrėždama, kad dėl naujausių geopolitinių pokyčių Baltijos valstybėms būtina skubiai priimti naujas bendras priemones, skirtas Baltijos energijos rinkos izoliacijai baigti ir visiškai integruotis į Europos energijos vidaus rinką;

palankiai vertindama suskystintųjų gamtinių dujų terminalo, kuris yra alternatyvus dujų tiekimo šaltinis visame Baltijos jūros regione, įrengimą Klaipėdoje;

vertindama Baltijos Ministrų Tarybos veiklą energetikos srityje, 2015 m. sausio 14 d. pasirašytą Baltijos valstybių Energijos tiekimo saugumo deklaraciją, 2015 m. birželio 8 d. pasirašytą Susitarimo memorandumą dėl sustiprinto Baltijos energijos rinkos jungčių plano, 2015 m. spalio 15 d. bendrą Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Lenkijos valstybių ir vyriausybių vadovų ir Europos Komisijos Pirmininko deklaraciją dėl gamtinių dujų rinkos izoliacijos Baltijos jūros regione panaikinimo ir **pažymėdama**, kad būtina aktyviau bendradarbiauti, kad būtų užtikrinta visiška nepriklausomybė energetikos srityje ir sukurta atvira ir efektyviai veikianti regioninė dujų rinka,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos parlamentus ir vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

– ir toliau nuosekliai įgyvendinti sutartą veiksmų planą ir scenarijų dėl Baltijos valstybių elektros energijos tinklo sinchronizavimo su kontinentinės Europos elektros tinklais, užtikrinsiančio didesnę saugumą elektros energetikos srityje;

– dėti didžiausias pastangas gerinant regioninės dujų rinkos veikimą ir šalinant esamus dujų perdavimo infrastruktūros trukdžius;

– aktyviau vykdyti regioninį bendradarbiavimą, kad tarp Baltijos valstybių būtų sukurta pakankamai jungčių ir nustatyta elektros energijos balansavimo tvarka, užtikrinti, kad pajėgumų mechanizmai ir rinkos integracija prisidėtų prie energetinio saugumo, ir pasiekti šių pokyčių sąnaudų ir bendros naudos pusiausvyrą;

dėl bendradarbiavimo transporto ir infrastruktūros srityse:

pabrėždama, kad aukštos kokybės kelių, geležinkelių, jūrų ir oro transportas bei infrastruktūra yra bendrų Baltijos valstybių projektų efektyvaus įgyvendinimo ir visapusiško bendradarbiavimo skatinimo būtinos sąlygos, skatinančios viso regiono ekonomikos augimą ir plėtrą;

dar kartą pažymėdama, kad *Rail Baltica* yra tarpvalstybinis projektas, jungiantis Baltijos valstybes su likusia Europa, nepaprastai reikšmingas Europos mastu;

palankiai vertindama bendros įmonės *AS RB Rail* pateiktą paraišką dėl finansavimo pagal Europos Komisijos Europos infrastruktūros tinklų priemonę *Rail Baltica* projekto pirmojo etapo įgyvendinimui,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos parlamentus ir vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

– stiprinti bendradarbiavimą su Suomija ir Lenkija dėl jų dalyvavimo transporto tinklo TEN-T Šiaurės jūros ir Baltijos jūros koridoriaus, taigi ir *Rail Baltica* projekte;

- užtikrinti neatidėliotiną *Rail Baltica* projekto įgyvendinimą ir tam reikalingų teisės aktų pakeitimą griežtai laikantis nustatytų terminų, taip pat didesnį visuomenės informuotumą apie teigiamą projekto poveikį Baltijos valstybių ekonomikai;

- parengti bendrą Baltijos valstybių kelių transporto koridoriaus modernizavimo veiksmų planą;

dėl ekonominio bendradarbiavimo:

pabrėždama, kad, atsižvelgiant į esamą geopolitinę padėtį ir Rusijos Federacijai taikomas sankcijas, Baltijos valstybių ekonominis bendradarbiavimas gali atverti naujas prekybos rinkas ir pritraukti užsienio investicijų;

žinodama, kad Baltijos valstybės laikomos vienu regionu užsienio investicijų ir užsienio prekybos požiūriu;

dar kartą patvirtindama bendrą įsipareigojimą dėl skaitmeninės ekonomikos ir **tvirtai remdama** Europos Sąjungos bendrosios skaitmeninės rinkos plėtojimą;

palankiai vertindama Europos Komisijos sprendimą pradėti naujas programas, skatinančias žemės ūkio produktų vartojimą Europos Sąjungos ir trečiųjų šalių rinkose, nes padidėjęs skatinimo priemonių finansavimas ir toliau prisidės prie aukštos kokybės Europos Sąjungos žemės ūkio produktų sėkmingo eksporto augimo pasaulio rinkoje,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos parlamentus ir vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

- imtis koordinuotų veiksmų skatinant Baltijos valstybių eksportą į tolimas rinkas;
- plėtoti bendrą Baltijos valstybių eksporto į tarptautines rinkas rinkodaros veiklą, pavyzdžiui, Baltijos regiono ženklas – 100 metų patirtis;

- intensyviau koordinuoti veiklą atstovaujant Baltijos valstybių ekonominiams ir (ar) verslo interesams Europos Sąjungoje ir trečiojoje šalyje, kurios yra strateginės Baltijos valstybių partnerės;

- suvienyti jėgas ir parengti bendrus prašymus pagal Europos Sąjungos žemės ūkio produktų skatinimo Europos Sąjungoje ir trečiųjų šalių rinkose programą;

- skatinti aktyvų Baltijos valstybių eksporto tarybų veiklos koordinavimą;

- skatinti pasienio zonos savivaldybių bendradarbiavimą įtraukiosios darbo rinkos klausimais;

- neatsižvelgiant į bendradarbiavimo turizmo srityje pažangą, plėtoti kompleksines bendradarbiavimo priemones, skirtas Baltijos jūros regionui kaip jungtiniam turizmo traukos centrui pristatyti, naujų rinkų paieškoms ir bendriems turizmo produktams kurti, atsižvelgiant į kiekvienos Baltijos valstybės norą pritraukti daugiau turistų į savo rinkas;

– nedelsiant pradėti suinteresuotų ministerijų derybas dėl retų ir daug sąnaudų reikalaujančių aukštojo mokslo studijų programų bendro rengimo, inicijuoti ir remti bendrą aukštojo mokslo rinkodaros strategiją ir paskelbti iki 2016 m. birželio mėn. padarytos pažangos ataskaitą;

dėl bendradarbiavimo sveikatos apsaugos srityje:

dar kartą pabrėždama būtinybę palengvinti Partnerystės susitarimo dėl bendro vaistų ir medicinos prietaisų pirkimo bei centralizuotai įsigytų vaistų ir medicinos prietaisų skolinimo vykdymą, išplėsti tarpvalstybinį skubiosios pagalbos koordinavimą ir plėtoti kitas bendradarbiavimo sveikatos apsaugos srityje priemones,

ragina Lietuvos Respublikos, Estijos Respublikos ir Latvijos Respublikos vyriausybes, taip pat Baltijos Ministrų Tarybą:

- pradėti ekspertų derybas dėl bendrų medicinos prietaisų pirkimo ir vaistų skolinimo;
- pradėti ekspertų derybas dėl nacionalinių medicinos centrų specializavimo.

Vilnius, 2015 m. lapkričio 20 d.